

บทสวด
พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์
พร้อมคำแปล

รวบรวมโดย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

บทที่ ๑ : สัจฉินิ*

กุสลา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล
อกุสลา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอกุศล
อพยากตา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นพยากฤต
กตเม ฐมา กุสลา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล เป็นฉน
กามาวจร กุสล จิตต์	จิตที่เป็นกามาวจรซึ่งเป็นกุศล
โสมนสสสทคต์	สทคตด้วยโสมนัส
ญานสมปยุตต์	สัมปยุตด้วยญาน
รูปารมมณ วา	มีรูปเป็นอารมณ
สททารมมณ วา	มีเสียงเป็นอารมณ
คนธารมมณ วา	มีกลิ่นป็นอารมณ
รสธารมมณ วา	มีรสเป็นอารมณ
โณฐฐพพารมมณ วา	มีโณฐฐพพะเป็นอารมณ
ธมมารมมณ วา	มีธรรมเป็นอารมณ
ย ย วา ปนารพท	หรือปรารภอารมณใด ๆ
ยสมิ สมเย อุปปนนิโทติ	เกิดขึ้นในสมัยใด
ตสมิ สมเย	ในสมัยนั้น
ผลโส โทติ	ผัสสะก็เกิดขึ้น
อวิกเขโปโทติ	ความฟุ้งซ่านก็เกิดขึ้น
เย วา ปน อญญะปิ	หรือสภาวะธรรมเหล่าใดแม่อื่น
อรุปีโน ฐมา	ที่ไม่เป็นรูป
อตติ ปฏิจจสมุปปนา	ซึ่งอิงอาศัยกันเกิดขึ้น
ตสมิ สมเย	ในสมัยนั้น
อิเม ฐมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่านี้ ชื่อว่าเป็นกุศล

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาราชวิทยาลัย เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๑ หน้า ๒๗.

บทที่ ๒ : วิกังค์*

ปณจกขนธา	ชั้น ๕ คือ
รูปกขนโธ	รูปชั้น
เวทนาขนโธ	เวทนาชั้น
สณญาขนโธ	สัญญาชั้น
สงขารขนโธ	สังขารชั้น
วิญญาณขนโธ	วิญญาณชั้น
ตตถ กตโม รูปกขนโธ	บรรดาชั้น ๕ นั้น รูปชั้น เป็นไฉน
ยงกิลจิ รูป	รูปอย่างใดอย่างหนึ่ง คือ
อดีตานาคตปจจุปนน	รูปที่เป็นอดีต รูปที่เป็นอนาคต รูปที่เป็น ปัจจุบัน
อชมตต วา	รูปที่เป็นภายในตน
พหิตธา วา	รูปที่เป็นภายนอกตน
โอหาริก วา	รูปหยาบ
สุขุม วา	รูปละเอียด
หีน วา	รูปชั้นต่ำ
ปณิต วา	รูปชั้นประณีต
ยัม ทูเร สนติเก วา	รูปไกลหรือรูปใกล้
ตเททกขณ อภิสณญหิตวา อภิสงขิปิตวา	ประมวलयอเข้าเป็นกองเดียวกัน
อโย วุจจติ รูปกขนโธ	นี้เรียกว่า รูปชั้น

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๕ ข้อ ๑-๒ หน้า ๑.

บทที่ ๓ : ธาตุกถา*

๑. สงคโห อสงคโห	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๒. สงคหิตน อสงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้
๓. อสงคหิตน สงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๔. สงคหิตน สงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าได้
๕. อสงคหิตน อสงคหิต	สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้
๖. สมปโยโค วิปโยโค	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้
๗. สมปยุตเตน วิปยุตต์	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้ กับ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้
๘. วิปยุตเตน สมปยุตต์ อสงคหิต	สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าได้ กับ สภาวะธรรมที่ประกอบเข้าไม่ได้ และสภาวะธรรมที่สังเคราะห์เข้าไม่ได้

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๖ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒.

บทที่ ๔ : บุคคลบัญญัติ*

ฉ. ปณฺณุตฺติโย	บัญญัติ ๖ ประการ คือ
๑. ขนฺธปณฺณุตฺติ	ชั้นธบัญญัติ
๒. อายตฺนปณฺณุตฺติ	อายตฺนบัญญัติ
๓. ธาตุปณฺณุตฺติ	ธาตุบัญญัติ
๔. สัจจปณฺณุตฺติ	สัจจบัญญัติ
๕. อินทริยปณฺณุตฺติ	อินทริยบัญญัติ
๖. บุคคลปณฺณุตฺติ	บุคคลบัญญัติ
กิตฺตาวตฺตา บุคคลานํ บุคคลปณฺณุตฺติการบัญญัติเหล่าบุคคลว่าเป็นบุคคล มีเท่าไร	
สมยวิมุตฺโต	บุคคลผู้เป็นสมยวิมุตตะ
อสมยวิมุตฺโต	บุคคลผู้เป็นอสมยวิมุตตะ
กุปฺปธมฺโม	บุคคลผู้เป็นกุปฺปธมฺม
อกุปฺปธมฺโม	บุคคลผู้เป็นอกุปฺปธมฺม
ปริหานธมฺโม	บุคคลผู้เป็นปริหานธมฺม
อปริหานธมฺโม	บุคคลผู้เป็นอปริหานธมฺม
เจตนาภพฺโพ	บุคคลผู้เป็นเจตนาภพฺพะ
อนรฺรุกขนาภพฺโพ	บุคคลผู้เป็นอนรฺรุกขนาภพฺพะ
ปฺฤชชโน	บุคคลผู้เป็นปฺฤชชน
โคตฺตรภู	บุคคลผู้เป็นโคตฺตรภู
ภยฺยูปรโต	บุคคลผู้เป็นภยฺยูปรตะ
อภยฺยูปรโต	บุคคลผู้เป็นอภยฺยูปรตะ
ภพฺพาคมฺโน	บุคคลผู้เป็นภพฺพาคมฺนะ
อภพฺพาคมฺโน	บุคคลผู้เป็นอภพฺพาคมฺนะ
นียโต	บุคคลผู้เป็นนียตะ
อนียโต	บุคคลผู้เป็นอนียตะ
ปฏฺธิปฺนฺนโก	บุคคลผู้เป็นปฏฺธิปฺนฺนกะ
ผลฺลฺลฺลฺลิตฺโต	บุคคลผู้เป็นผลฺลฺลฺลิตฺตะ
อรฺรหา	บุคคลผู้เป็นอรฺรหันต์
อรฺรหฺตฺตฺตาย ปฏฺธิปฺนฺนโน	บุคคลผู้ปฏิบัติ เพื่อให้แจ้งอรหัตตผล

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๖ ข้อ ๑,๗ หน้า ๑๓๕,๑๓๗-๑๓๘

บทที่ ๕ : กถาวิตถุ*

สกวาทิ	ถามว่า	
	ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ท่านหยั่งรู้บุคคลได้
	สจฺฉิกถฺตปรมตฺเถนาติ	โดยสัจฉิกถฺตปรมัตถ์ใช่ไหม
ปรวาทิ	ตอบว่า	
	อามนฺตา	ใช่
สกวาทิ	ถามว่า	
	โย สจฺฉิกถฺโต ปรมตฺโถ	สภาวธรรมโต เป็นสัจฉิกถฺตเถ เป็นปรมัตถะ
	ตโต โส ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ท่านหยั่งรู้บุคคลนั้นได้ โดย
	สจฺฉิกถฺตปรมตฺเถนาติ	สัจฉิกถฺตปรมัตถ์นั้น ใช่ไหม
ปรวาทิ	ตอบว่า	
	น เหวํ วตฺตพฺเพ	ไม่ควรกล่าวอย่างนั้น
สกวาทิ	ถามว่า	
	อาชานาหิ นิคฺคหํ	ท่านจงรับนิคฺคหะ ดังต่อไปนี้
	หญฺจิ ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	หากท่านหยั่งรู้บุคคลได้ โดย
	สจฺฉิกถฺตปรมตฺเถน	สัจฉิกถฺตปรมัตถ์
	เตน วตฺเร วตฺตพฺเพ	ท่านจึงควรยอมรับว่า
	โย สจฺฉิกถฺโต ปรมตฺโถ	สภาวธรรมโต เป็นสัจฉิกถฺตเถ เป็นปรมัตถะ
	ตโต โส ปุคฺคโล อุลลพฺภติ	ข้าพเจ้าหยั่งรู้บุคคลนั้นได้
	สจฺฉิกถฺตปรมตฺเถนาติ	โดยสัจฉิกถฺตปรมัตถ์ นั้น
	มิจฺฉา	คำนั้นของท่านผิด

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬารามณ์ เล่มที่ ๓๗ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒

บทที่ ๖ : ยมก*

๑. เย เกจิ กุสลา ธมมา
สพเพ เต กุสลมุลา
เย วา ปน กุสลมุลา
สพเพ เต ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่งที่เป็นกุศล
สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลมูลใช้ใหม่
สภาวะธรรมเหล่าใด เป็นกุศลมูล
สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลใช้ใหม่
๒. เย เกจิ กุสลา ธมมา
สพเพ เต กุสลมุเลน เอกมุลา

เย วา ปน กุสลมุเลน เอกมุลา
สพเพ เต ธมมา กุสลา | สภาวะธรรมเหล่าใดเหล่าหนึ่งที่เป็นกุศล
สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด มีมูลอย่างเดียวกัน
กับกุศลมูลใช้ใหม่
สภาวะธรรมเหล่าใด มีมูลอย่างเดียวกันกับกุศลมูล
สภาวะธรรมเหล่านั้นทั้งหมด เป็นกุศลใช้ใหม่ |

* พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๘ ข้อ ๑-๒ หน้า ๑

บทที่ ๗ : มหาปัญญา*

๑. เหตุปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นเหตุ
๒. อารมมณปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอารมณ์
๓. อธิปตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอธิบดี
๔. อนนตรปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความติดต่อกันไม่มีระหว่างกัน
๕. สมนตรปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความติดต่อกันไม่มีระหว่างกันด้วยดี
๖. สหชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดพร้อมกัน
๗. อดญมณญปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นปัจจัยแก่กันและกัน
๘. นิสสยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นที่อาศัย
๙. อุปนิสสยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นที่อาศัยที่มีกำลัง
๑๐. ปุเรชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดก่อน
๑๑. ปัจจุชาติปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเกิดทีหลัง
๑๒. อาเสวนปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเสพบ่อยๆ
๑๓. กम्मปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นกรรม
๑๔. วิปากปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นวิปาก
๑๕. อาหารปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอาหาร
๑๖. อินทริยปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นอินทริย์
๑๗. ฌานปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นฌาน
๑๘. มคคปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นมรรค
๑๙. สมปยุตตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นการประกอบ
๒๐. วิปยุตตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นการไม่ประกอบ
๒๑. อตถิปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นภาวะที่ยังมีอยู่
๒๒. นตถิปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความเป็นภาวะที่ไม่มีอยู่
๒๓. วิคตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความปราศจากไป
๒๔. อวิคตปัจจัย	สภาวะธรรมที่ช่วยอุปการะโดยความไม่ปราศจากไป

● พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๔๐ ข้อ ๑ หน้า ๑-๒

บทสวด
พระอภิธรรม ทำนองหลวง
พร้อมคำแปล

รวบรวมโดย
วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์

บทสวด
บทที่ ๑ อาสวโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๑๔-๑๙ หน้า ๗-๘)

๑. อาสวา ฐมมา
โน อาสวา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอาสวะ
๒. สาสวา ฐมมา
อนาสวา ฐมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของอาสวะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของอาสวะ
๓. อาสวสมปยุตตา ฐมมา
อาสววิปยุตตา ฐมมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะ
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะ
๔. อาสวา เจว ฐมมา สาสวา จ
สาสวา เจว ฐมมา โน จ อาสวา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะและเป็นอารมณ์ของอาสวะ
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของอาสวะแต่ไม่เป็นอาสวะ
๕. อาสวา เจว ฐมมา อาสวสมปยุตตา จ
อาสวสมปยุตตา เจว ฐมมา โน จ อาสวา	สภาวะธรรมที่เป็นอาสวะและสัมปยุตด้วย
อาสวะ
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยอาสวะแต่ไม่เป็น
อาสวะ
๖. อาสววิปยุตตา โข ปน ฐมมา สาสวาปิ
(อาสววิปยุตตา โข ปน ฐมมา) อนาสวาปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะแต่เป็น
อารมณ์ของอาสวะ
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากอาสวะ) และไม่
เป็นอารมณ์ของอาสวะ

อาสวโคจฉกะ

อาสวโคจฉกะ จบ

บทที่ ๒ สัญญชเนโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬา ฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๒๐-๒๕ หน้า ๘-๙)

<p>๑. สญญชเนา ฐมมา
โน สญญชเนา ฐมมา</p>	<p>สภาวะธรรมที่เป็นสังโยชน์
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นสังโยชน์</p>
<p>๒. สญญชเนินยา ฐมมา
อสญญชเนินยา ฐมมา</p>	<p>สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของสังโยชน์
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของสังโยชน์</p>
<p>๓. สญญชเนสมปยุตตาดู ฐมมา
สญญชเนวิปยุตตาดู ฐมมา</p>	<p>สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยสังโยชน์
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากสังโยชน์</p>
<p>๔. สญญชเนา เจว ฐมมา สญญชเนินยา จ
สญญชเนินยา เจว ฐมมา โน จ สญญชเนา</p>	<p>สภาวะธรรมที่เป็นสังโยชน์และเป็นอารมณ์ของ
สังโยชน์
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของสังโยชน์และไม่
เป็นสังโยชน์</p>
<p>๕. สญญชเนา เจว ฐมมา สญญชเนสมปยุตตาดู จ
สญญชเนสมปยุตตาดู เจว ฐมมา โน จ สญญชเนา</p>	<p>สภาวะธรรมที่เป็นสังโยชน์และสัมปยุตด้วย
สังโยชน์
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยสังโยชน์แต่
ไม่เป็นสังโยชน์</p>
<p>๖. สญญชเนวิปยุตตาดู โห ปน ฐมมา สญญชเนินยาปิ
(สญญชเนวิปยุตตาดู โห ปน ฐมมา) อสญญชเนินยาปิ</p>	<p>สภาวะธรรมที่วิปยุตจากสังโยชน์
แต่เป็นอารมณ์ของสังโยชน์
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากสังโยชน์)
และไม่เป็นอารมณ์ของสังโยชน์</p>

สญญชเนโคจฉกะ

สญญชเนโคจฉกะ จบ

บทที่ ๓ คันถโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬา ฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๒๖-๓๑ หน้า ๙-๑๐)

๑. คนถา ฐมา
โน คนถา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นคันถะ
๒. คนถनिया ฐมา
อคนถनिया ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของคันถะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของคันถะ
๓. คนถสมပ္ยุตฺตา ฐมา
คนถวิปฺยุตฺตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยคันถะ
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะ
๔. คนถา เจว ฐมา คนถनिया จ
คนถनिया เจว ฐมา โน จ คนถา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะและเป็นอารมณ์ของคันถะ
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของคันถะแต่ไม่เป็นคันถะ
๕. คนถา เจว ฐมา คนถสมပ္ยุตฺตา จ
คนถสมပ္ยุตฺตา เจว ฐมา โน จ คนถา	สภาวะธรรมที่เป็นคันถะและสัมปยุตด้วยคันถะ
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยคันถะแต่ไม่เป็นคันถะ
๖. คนถวิปฺยุตฺตา โข ปน ฐมา คนถनियाปิ
(คนถวิปฺยุตฺตา โข ปน ฐมา) อคนถनियाปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะแต่เป็น อารมณ์
ของคันถะ
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากคันถะ) และ
ไม่เป็นอารมณ์ของคันถะ

คนถโคจฉกะ

คันถโคจฉกะ จบ

บทที่ ๔ โอลโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๒-๓๗ หน้า ๑๐-๑๑)

๑. โอลมา ฐมา
โน โอลมา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นโอลมะ
๒. โอลนินยา ฐมา
อลนินยา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโอลมะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของโอลมะ
๓. โอลสมปยุตตา ฐมา
โอลวิปยุตตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโอลมะ
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะ
๔. โอลมา เจว ฐมา โอลนินยา จ
โอลนินยา เจว ฐมา โน จ โอลมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะและเป็นอารมณ์ของโอลมะ
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโอลมะแต่ไม่เป็นโอลมะ
๕. โอลมา เจว ฐมา โอลสมปยุตตา จ
โอลสมปยุตตา เจว ฐมา โน จ โอลมา	สภาวะธรรมที่เป็นโอลมะและสัมปยุตด้วย โอลมะ
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโอลมะแต่ไม่เป็นโอลมะ
๖. โอลวิปยุตตา โอล ปน ฐมา โอลนินยาปี
(โอลวิปยุตตา โอล ปน ฐมา) ออลนินยาปี	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะแต่เป็นอารมณ์
ของโอลมะ
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโอลมะ) และไม่เป็น
อารมณ์ของโอลมะ

โอลโคจฉกะ

โอลโคจฉกะ จบ

บทที่ ๕ โยคโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๘-๔๓ หน้า ๑๑)

๑. โยคา ฐมา
โน โยคา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นโยคะ
๒. โยคนิยา ฐมา
อโยคนิยา ฐมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโยคะ
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของโยคะ
๓. โยคสมปยุตตา ฐมา
โยควิปยุตตา ฐมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโยคะ
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะ
๔. โยคา เจว ฐมา โยคนิยา จ
โยคนิยา เจว ฐมา โน จ โยคา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะและเป็นอารมณ์ของโยคะ
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของโยคะแต่ไม่เป็นโยคะ
๕. โยคา เจว ฐมา โยคสมปยุตตา จ
โยคสมปยุตตา เจว ฐมา โน จ โยคา	สภาวะธรรมที่เป็นโยคะและสัมปยุตด้วยโยคะ
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยโยคะแต่ไม่เป็นโยคะ
๖. โยควิปยุตตา โข ปน ฐมา โยคนิยาปิ
(โยควิปยุตตา โข ปน ฐมา) อโยคนิยาปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะแต่เป็นอารมณ์
ของ โยคะ
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากโยคะ) และไม่
เป็นอารมณ์ของโยคะ

โยคโคจฉกั

โยคโคจฉกะ จบ

บทที่ ๖ นีวรณโคจฉกะ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๔๔-๔๙ หน้า ๑๒)

๑. นีวรณา ธมมา
โน นีวรณา ธมมา	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นนิวรรณ์
๒. นีวรณียา ธมมา
อนีวรณียา ธมมา	สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
สภาวะธรรมที่ไม่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์
๓. นีวรณสมฺปยุตฺตา ธมมา
นีวรณวิปยุตฺตา ธมมา	สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยนิวรรณ์
สภาวะธรรมที่วิปยุตจากนิวรรณ์
๔. นีวรณา เจว ธมมา นีวรณียา จ
นีวรณียา เจว ธมมา โน จ นีวรณา	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์และเป็นอารมณ์ของ
นิวรรณ์
สภาวะธรรมที่เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์แต่ไม่เป็น
นิวรรณ์
๕. นีวรณา เจว ธมมา นีวรณสมฺปยุตฺตา จ
นีวรณสมฺปยุตฺตา เจว ธมมา โน จ นีวรณา	สภาวะธรรมที่เป็นนิวรรณ์และสัมปยุตด้วย
นิวรรณ์
สภาวะธรรมที่สัมปยุตด้วยนิวรรณ์แต่ไม่เป็น
นิวรรณ์
๖. นีวรณวิปยุตฺตา โข ปน ธมมา นีวรณียาปิ
(นีวรณวิปยุตฺตา โข ปน ธมมา) อนีวรณียาปิ	สภาวะธรรมที่วิปยุตจากนิวรรณ์แต่เป็น
อารมณ์ของนิวรรณ์
(สภาวะธรรมที่วิปยุตจากนิวรรณ์) และไม่
เป็นอารมณ์ของนิวรรณ์

นีวรณโคจฉกัม

นีวรณโคจฉกะ จบ

บทที่ ๗ สุทธิกปฏิบัติ

(พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาฯ เล่มที่ ๓๔ ข้อ ๓๓๙ หน้า ๑๐๒)

กตเม ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมที่เป็นกุศล
โลกุตตรัง ฌานัง ภาเวติ	โยคาวจรบุคคลเจริญฌานที่เป็นโลกุตตระ
นียยานิกัง	ซึ่งเป็นเหตุนำออกจากวิภูฏทุกซ์
อปจยคามิ	ให้ถึงพระนิพพาน
ทิฏฐิตตานัง ปหานาย	เพื่อละทิฏฐิ
ปฐมมาย ภูมिया ปตติยา	เพื่อบรรลุมิเบื้องต้น
วิวิจเจว กาเมหิ	สงัดจากกาม
ปฐมัม ฌานัง อุปสมปชช วิหริติ	บรรลุปฐมฌาน
ทุกฺขาปฏิบัติ ขิปฺปาภิญญํ	เป็นทุกขาปฏิบัติ ขิปปาภิญญา
	(ปฏิบัติลำบาก แต่รู้ได้ง่าย)
ยสฺมี สมเย	ในสมัยใด
ตสฺมี สมเย	ในสมัยนั้น
ผลโส โหติ	ผัสสะ ก็เกิดขึ้น
อวิกฺเขโป โหติ	ความฟุ้งซ่านก็เกิดขึ้น
อิเม ธมมา กุสลา	สภาวะธรรมเหล่านี้ชื่อว่า เป็นกุศล

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สำนักพระราชวัง
โทร. ๐-๒๖๒๓-๕๕๐๐ ต่อ ๓๑๐๓-๔
www.brh.thaigov.net